

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec . . . " 2:20
za Nemčijo celoletno . . . " 29.—
za ostalo inozemstvo . . . " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . " 2.—
V upravi prejemam mesečno . . . 1:70

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . " 7.—
za Nemčijo celoletno . . . " 9.—
za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

SLOVENEK

Inserati:

Enostolpna petstvarsta (72 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . " 13 "
za trikrat . . . " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poročna oznanila, zavihale, osmrtnice itd.:
enostolpna petstvarsta po 18 vin.

Poslano:

enostolpna petstvarsta po 30 vin.

Izhaja vsak dan, izveniški ne delje in praznike, ob 5. uri pop.

Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 186.

Nemški državni kancler napoveduje spopad med Germani in Slovani. — Slovanofilska agitacija v Rusiji. — Mednarodni položaj vsled neodjenljivosti Črne gore zelo nevaren. — Sovražnosti proti Turčiji ustavljene.

Oficielna Rusija in Slovanofili.

(Od dobrega poznavalca ruskih razmer.)

Vprašanje evropskega miru se suče okoli Skadra, odločitev pa bo padla v Peterburgu. Kokovcev in Sasonov sta odločna pristaša mirovne politike, ker je prav njuna vlada tista, ki izvršuje veliki agrarno-reformni in finančni program, katerega si je Rusija postavila po nesrečni vojski z Japonsko, in bi zato prav onadva najbolj nerada postavila velike uspehe, ki so se v tem oziru že dosegli, na kocko. V Rusiji so zdaj na vseh koncih in krajih ogromnega carstva na delu komisije, ki izpreminjajo agrarne skupnosti v individualno last, zlagajo zemljišča skupaj, pomagajo zidati nove kmečke domove na novonastalih zasebnolastnih gruntih in snujejo velike melioracije, ki so vsled tega postale nujno potrebne. Če bi nastala evropska vojska, bi se to velikopotezno delo seveda v neizmerno škodo ruskega kmetijskega ljudstva prekinilo. Finančni minister bi moral tistih 500 milijonov rubljev čistega preostanka iz zadnjih budžetnih let vreči v žrelo vojnemu molohu, zatala bi tudi vedno bolj procvitajoča industrija. Nadalje je treba pomisliti, da moderna ruska mornarica še ni dograjená, da niti en ruski dreadnought še ni bil spušen v morje in da tudi še niso računali s Kitajsko in Japonsko čisti. To so pač jako tehtni razlogi, da se odgovorni ruski faktorji ne morejo zaradi skadrškega vprašanja odločiti za to, da bi svetovni konflikt riskirali.

Sasonov pa položi lahko v tehtnico v prilog miru še veliko važnejši moralni argument. Tudi največji nasprotniki Sasonovove politike mu ne morejo očitati, da ni za balkanske Slovane dosegel jako lepih uspehov. Balkanska zveza je delo ruske vlade, ruska vlada je balkanske zavezničke, ki so drug na drugega ljubosumni, držala skupaj, Rusija je čuvala, da ni balkanski zvezi med vojsko s Turčijo nihče padel v hrbet, Rusija je končno dosegla zanjo zadosti ugodne meje tako nasproti Turčiji, kakor nasproti bodoči Albaniji. Srbi in

Črnogorci ne smejo pozabiti, da imajo s Prizrenom, Djakovico in Pečjo v rokah dohod iz Balkana k Adriji, Grki pa bodo tudi toliko dobili, da bodo lahko postali v jonskem in egejskem morju velikega vpoštevanja vredna sila. Ako bodo balkanske države ostale složne in zasledovale trezno politiko, potem lahko v doglednem času dosežejo, česar danes še ne morejo. Tiste rove, ki jih dobi Albanija, razun Skadra, niso velike vrednosti, zaradi Albanije bo pa med velesilami itak veden prepir, tako da se bo balkanska zveza s tem prav lahko okoristila. O ruski diplomaciji je znano, da se ne vrže v riskantna podjetja, dokler ne ustvari preje vseskozi ugodnega diplomatskega položaja. Tak položaj glede Albanije pa ne bo podan, dokler ne bo trozveza oslabiljena ali ena velesila izmed trozveze izolirana. Danes pa je trozveza še solidna.

Seveda ruska politika ni zanesljiva. To se pravi, končni cilji Sasonova so čisto gotovo isti kakor oni slovanofilskih vročerknežev, le da ni gotovo, ali bo car vztrajal pri zmerni in premišljeni taktiki svojega sedanjega ministra za zunanje zadeve ali bo podlegel vplivu takozvanih panslavistov. Znani Grk Lukaris je že okoli l. 1650., ko so moskovski cari komaj stopili na pozorišče svetovne zgodovine, pisal, da imajo »Moskoviti« v načrtu osvobodjenje vsega pravoslavnega vzhoda. Ta bajni cilj je Rusijo vedno vodil, zlasti pa potem, ko so Habsburžani ob prehodu sedemnajstega stoletja v osemnajsto hipni veliki ideal Evgena Savojskega — osvoboditi Balkan pod egido katoliške misli — opustili. Odtedaj je Rusija imela na Balkanu prvenstvo in ga obdržala. Danes Rusija seveda nima več na Balkanu teritorialnih namenov, pač pa gre za njen moralni vpliv, gre za to, da se osnuje nova velesila, ki bi pristopila tripelententi, ki bi pomagala Rusiji pri njeni težnji, priti iz Črne gore v Sredozemsko in se ustaliti v Mali Aziji. Ta veliki cilj, ki je danes zelo blizu svojemu uresničenju, bi utegnil cara omamiti, da bi sledil slovanofilom, ki se jim tako zelo mudi videti Črnogoro in Srbijo ob Jadranskem

morju, na Hagiji Sofiji pa znamenje odrešenja.

Ne smemo namreč pozabiti, da so slovanofili idealisti, mistiki, globoko religiozni, entuziasti. Z njimi pa je tudi ruski narod, ki je najbolj religiozen med vsemi krščanskimi narodi. Zmaga krščanskega pravoslavlja se zdi tem ljudem tudi zmaga »neizkvarjenega slovanskega vzhoda nad gnjilim brezverskim zapadom«, kakor je to izrazil Dostojevskij. Ti mistični vplivi pa segajo odnekad tudi v carski dvor, ki je bolj zvezan z rusko ljudsko dušo, nego si navadno mislimo. In v tem je nevarnost položaja kakor je bila leta 1877. Vendar je upati, da zmaga miroljubna struja, ki pravilno poudarja, da je do visokih ciljev pot dolga.

Gotovo je, da se more Sasonovovi politiki očitati neodkritosrčnost nasproti Črni gori in Srbiji. Posebno odkrita ruska diplomacija sploh ni, toda ali bi bil mogel v tem slučaju kdo na mestu Sasonova drugače postopati? Sasonov hoče pač, dokler more, vzdržati videz, da je Rusija Črnogoro do konca podpirala ter zvaliti krivdo, da kralj Nikita Skadra ne dobi, zgolj na neodjenljivost Avstrije. Radikalci bi bili kričali tudi, če bi jim bil Sasonov že preje povedal, da ne smejo na Skader upati. Na vsak način se tisti, ki menijo, da se bodo vsled Sasonovove politike simpatije balkanskih narodov do Rusije ohladile, motijo. Razboriti politiki vedo, kako stvari stoje, kričati pa danes tudi v Srbiji nimajo več odločilne besede.

Pa naj bo ruska politika enotna ali dvoumna ali večumna, določen cilj ima, in med Sasonovom in stranko bojevitih velikih knezov je razlika zgolj v metodi. Naša diplomacija pa bi se najbrž sama začudila, če bi kdo od nje zahteval, naj ima gotovi končni cilj in naj se dá voditi od kake velike misli. Pri nas se povsod misli le na to, da bi Nemci in Mažari v državi ostali na vrhu, da se pa s tem načelom ne more osvojevati Balkan, je jasno.

Germani se boje Slovanov.

Nemški državni kancler von Bethmann-Hollweg je včeraj v nemškem državnem zboru s čudovito odkritostjo govoril. Imel je nalogo utemeljevati novo vojaško predlogo, ki nalaga nemškemu narodu velike žrtve. In posegel je jako globoko. Pokazal je naravnost, česa se Nemčija boji in zoper kaj se ima pripravljati.

Von Bethmann-Hollweg je jasno označil, v čem tiči za Nemčijo nevarnost sedanjega svetovnega položaja in njegovega razvoja v bodočnosti: v okrepljenju slovanske misli. Vzrok: razpad Turčije, na koje mesto stopijo zdaj po besedah kanclerja samega narodi »izredne življenjske sile«. Pot na vzhod in jug je germanstvu zaprta. Balkanska vojska pa je dvignila tudi zavest avstrijskega slovanstva. Vsled tega bo Avstrija nehala biti taka trdna predstraža germanstva kakor je do zdaj bila. Italije Nemčija ni gotova. Rusija, to »veliko z nami pobratimljeno carstvo«, kakor je dejal kancler, sicer ne stoji z Nemčijo v nobenem dejanskem političnem in gospodarskem nasprotstvu, vendar pa se tudi v njem zopet oživlja duh »panslavizma«, in tako vidi nemški državni kancler na obzorju veliki spopad med germanstvom in slovanstvom. Francija pa, tega kancler niti ne prikriva, je stari sovražnik Nemčije, teži po maščevanju, skuša s Slovani vred obkoliti cesarstvo, ki kakor klin loči Francoze od slovanskega sveta.

Nemški kancler ni svojih misli veliko prikrival. Fraze, ki imajo namen ost njegovih izjavaj omiliti, se takoj kot fraze spoznajo. Protislovij je v kanclerjevem govoru precej veliko. Ustrašil se Bethmannovega govora seveda ne bo nobeden. Mogoče bo posledica celo ta, da bodo nasprotstva vsled tega govora še bolj na dan stopila. Bethmann je sam priznal, da Nemčije cel svet ne mara. Panslavisti v Peterburgu bodo vsled kanclerjevega govora še zelo počaščeni in balkanski Slovani, ki jih

LISTEK.

Gora Atos, republika menihov.

Potopisna črtica z balkanskega polotoka.

Spisal N. vitez pl. Gutmansthal. — Poslovenil K. Cik. (Dalje.)

Ob pol 9. uri je prišel vendarle družben agent in parnik. Planil sem proti njemu, ga oštel radi njegove nečedne ladje »c'est une cochonnerie« in zahteval pojasnilo, zakaj smo od l. ure zjutraj brezdelno stali, ko bi se bili vendar lahko na vse zgodaj odpeljali. Toda tu sem naštel zopet na orientalsko ravnedušnost; agent je zmigal z ramama, se s pomilovalno hvaležnostjo smehljal, kakor bi ga vse to nič ne brigalo in to je bilo vse.

Narosled ob pol 10. uri, 18½ ure po mojem prihodu na ladjo, je dvignil parnik mačke in odkurili smo.

Tedaj me je kakor na mahi popustila obupnost, ki se me je bila lotila. Vse sem videl v rožnati luči, saj sem bil pač na poti k svojemu cilju in ne več obsojen k brezdelnosti.

Zopet sem zapazil lepoto solunskega zaliva z Olimpom, ki se je ravno

prikazal iz oblakov in posvečal sem tudi več pozornosti sopotnikom. Razun mene, mojega tolmača, grških gospa in nekega Albanca so bili izključno Turki na ladji, kapitan, moštvo in potniki, toča niti trenotek nisem čutil, da sem sredi sovražnih ljudi. Kmalu ko smo bili solunski zaliv zapustili in objadrali rt Tuzlo, sem začel razločevati v daljavi sveto goro, pa zelo daleč, daleč, v meglo zavito in kakor Fato Morgano. Vreme je bilo bolj megleno, kakor sploh nisem videl na celem svojem potovanju popolnoma brezoblačnega neba.

Temu se imam tudi zahvaliti, da vkljub vročemu letnemu času nisem trpel nič vročine. Tudi je deževalo vsak dan najmanj enkrat, vendar pa k sreči vedno, ko sem počival in me zato ni motilo. Cel dan sem na ladji živil sebe in tolmača zgolj s samim brašnom, ki sem ga imel s seboj.

Popoldne so me zopet poklicali na krov, da bi bil bližje videl goro Atos in tu sem zagledal očarajočo sliko: Peljali smo se ravno mimo zaliva Kasandre, za nami polotok Kasandra, prijazen in rodovit, na levo v veliki daljavi klasične oblike kalkidiških gor, pred nami polotok Longos s svojim strmim, v navpik v morje segajočim skalovjem in zadaj za Longosom, izza njega mogočno štrlečo sveto goro v

vsem veličastvu, podobno gigantiški piramidi, katere vrh je bil pokrit z oblaki, vse pa razsvetljeno od oblake prodirajočih žarkov večernega solnca! Tu sem pozabil na stenice, miši, podgane, težave potovanja, jezo čakanja, umazanost ladje, skratka na vse nepriplehe zadnjih 24 ur, docela zatopljen v lepoto nudečega se mi prizora in veselo pričakujoč idealnih umetnosti in naravnih užitkov, ki so me čakali.

Šele proti deseti uri zvečer smo pripluli v zaliv Dafné.

Celo atosko ozemlje je tiho počivalo; popolnoma se je bilo stemnilo in le medla svetloba skoraj vzhajajočega meseca je dajala spoznavati obrise polotoka Atosa. Po posameznih lučih na bregu in višinah gora smo uganili kraje, kjer so se nahajali samostani in puščavniške naselbine in ko se je ladja bližala sveti gori, so prihajale k nam najprijetnejše vonjave. Bila je to neka mešanica vonjav južnega iglovja, groznega cvetja in grškega cvetličnega medu, ki je kar očarajoče učinkovala in dajala slutiti bujno rastlinstvo, kar to nam je zakrivala tema. Na bregu je medtem postalo živahno, nekatere barke so se nam približale, kakor prikazni in menihi, grški in ruski, so prišli na krov.

Peslovirši se pristrčno od grških

gospa in starega Turka, sem vstopil s prtljago in dragomanom v čoln in se odpeljal na suho.

Tu me je čakalo malo razočaranje. Zavoljo pozne ure, bilo je pol polnoči, nisem mogel dobiti nobene mule ali konja, da bi bil dospel do kakega samostana, tudi bi naju ne bil ob tako poznem času sprejel noben samostan in tako sem se moral zadovoljiti, da sem prenočil v gostilni v Dafneju. Seveda ni bila to gostilna po modernem evropskem okusu, ampak le neka vrsta hana ali romarskega prenočišča; vendar mi pa ni delo hudo, da nisem mogel spoznati samostanske gostoljubnosti.

Spal sem to noč precej slabo, srbečlo me je prav občutno; toda krivde temu nočem pripisovati gostilni, kajti kdo ve, kaj vse sem bil prinesel s seboj s turške ladje.

Četrtek, dne 6. junija. Prebudivši se ob 5. uri, sem kmalu vstal in stopil k oknu, skozi katero sem zagledal zaliv Hagiona Orosa, del jugozahodne obale atoskega ozemlja z ob bregu ležečimi samostani: Kseropotamos, Rusikon, Efenofon in Dohejariov. Torej je vendarle res, naposled sem le na cilju svojih želj in vkljub vsem dvomom in težavam mi je izpolnjena dolgoletna želja obiskati Atos! — Nepotrpežljivost.

je celó pohvalil, bodo jako ponosni, da se cel svet okoli njih suče. O potrebi miru je kancler govoril, pa je le nasprotstva poostiril. Dasi se kancler ni primeroma skoro nič v specialna vprašanja sedanjega položaja spuščal in celo zelo poudarjal posredovalno vlogo Nemčije v balkanskem konfliktu, zveni iz njegovega govora vendar neka provokacija, na drugi strani pa kaže preveč strahu — saj vidi Bethmann-Hollweg celó nevarnost v francoski šovinistični literaturi. O Avstriji misli kancler, da je poklicana kot zvesta služabnica Nemčije, Slovane držati narazen, boji se pa seveda le, da se Slovani tudi v Avstriji dvignejo in da bo Nemčija odslej bolj navezana nase. Značilno je, kako je kancler snubil Angleško.

Diplomatično se nam govor Bethmannov zdi silno ponesrečen, z višjega stališča pa je važen dokument časa in dogodkov, ki se pripravljajo. Slovani pa bodo iz kanclerjevega govora le črpali še večjo samozavest. Sasonov nemškemu kanclerju za ta govor ne bo prav nič hvaležen — saj bodo prikrile grožnje Nemčije slovanofilu v Rusiji le silno podžgale. Gospod Bethmann-Hollweg je mogoče filozof, politik pa ni. Svetovnemu položaju je s svojim izjavljajočim govorom le škodoval.

Govor nemškega kanclerja.

V včerajšnji seji nemškega državnega zbora je utemeljeval nemški državni kancler von Bethmann-Hollweg naznanjeno predlogo o pomnožitvi nemške armade, ki je za rusko najmočnejša na svetu; a Nemčiji se zdi moč njene armade preslaba in zato zahteva, da naj se še pomnoži za 4000 častnikov, 15.000 podčastnikov in za 117.000 vojakov, tako da bo ob miru štela 828.000 mož.

Uvodoma naglašja Bethmann-Hollweg, da to zahtevajo vojaške avtoritete. Če se zdaj Nemčiji vsili vojsko, jo lahko bijemo, ker zaupamo svoji dobri in hrabri armadi. Ne vemo, če in kdaj izbruhne vojska, a po človeški pameti ne more izbruhniti evropska vojska, v katero bi ne bila tudi Nemčija zapletena, in če se vojska vname, se bomo morali za svoj obstoj boriti.

O balkanski vojski. — Nemčija je posredovala. — Vsa balkanska vprašanja se rešijo mirno.

Vse velesile so delale na to, da se balkanska vojska na Balkanu samo omeji. Nobena velesila ni delala na to, da si na Balkanu kaj prisvoji. Kljub temu so bile razmere več časa med najprižadetejšimi velesilami, Rusijo in Avstro-Ogrsko, napete, vsled česar sta obe državi izredne vojaške priprave odredili. Ne morem reči, da je v kakem trenutku obstajala nevarnost vojske, a najprižadetejši bližnji kabineti so morali vse storiti, da se je nasprotstvom odvzela tista ojstrost, ki bi lahko do silovitega izbruha dovedla. Angleškemu zunanjemu ministru gre zahvala, ker je v pravem duhu požrtvovalno vodil londonsko konferenco poslanikov. Nemčija mu je hvaležna, ker se je z angleško politiko strinjala in zvesto ž njo sodelovala. Kancler nato naglašja, da se sklepi londonske konference brezpogojno in najenergičnejše uveljavijo. Glede na »izzivajoči odpor Črne gore« gre za to, da tudi v bodoče velesile skupno sodelujejo. Demonstracije brodovja se vse velesile, tudi Rusija v principu, udeležujejo. Sklepi londonske konference se bodo izvedli, nakar se še ne rešena vprašanja mirno rešijo.

Izpremenjeno razmerje med velesilami. — Bodoči spopad med Slovani in Germani.

Londonska pogajanja so se previdno vršila, stališče, ki so ga velesile nasproti bojujočim se strankam in ki so ga te nasproti velesilam zavzemale, dokazuje, kako dogodki na Balkanu ne vplivajo samo občutno na razmerje med velesilami, marveč ga lahko tudi usodno motijo. Dozdaj je edino določitev mej Albaniji povzročila nasprotstvo med enim delom velesil. Za bodočnost bo pa odločilne važnosti to, da so namesto evropske Turčije z njenim pasivnim državnim življenjem nastopile sile, ki so izredno življenjsko moč pokazale. V našem interesu je, da se te sile ob mirnem delu ravnotako izkažejo, kakor so se v vojski, in da dožive balkanske dežele novo procvitanje v tesnem gospodarskem in kulturnem sodelovanju s svojimi sosedi in z vsemi evropskimi državami, ki bodo tako lahko činitelj napredka in evropskega miru.

A kljub temu ne dvomimo: Če se kdaj vname evropska vojska, v kateri bi si Slovani in Germani nasproti stali, so Germani na slabšem, kakor prej, ker so v sistemu ravnotežja velesil mesto, ki jo je dozdaj Turčija zavzemala, zdaj deloma zavzele balkanske države. Ta izprememba vojaško-političnega položaja na celini se je že dolgo časa pripravljala. Zdaj, ko se je v nepričakovano velikem obsegu izvedla, bi brezvestno postopali, če bi ne izvajali posledic.

Ne rečem tega zato, kakor da bi smatral spopad med Slovanstvom in Germanstvom za neizogiben, kakor to delajo nekateri publicisti, kar je jako nevarno, kajti take teze vplivajo sugestivno in gnoje zemljo, kjer napačno vodene ljudske strasti bujno vzklijejo. Z vlado Rusije, naše velike slovanske bratske države, živimo v prijateljskih razmerah in sem o dobrem sosedstvu prepričan. Direktnih interesnih nasprotstev med Nemčijo in Rusijo ni. Plemenska nasprotstva med Germani in Slovani sama tudi ne bodo do vojske med nami in Rusijo dovedla, mi vsaj vojske ne bomo izzvali, sedanji ruski mogotci tudi ne. A tako ruskim državnikom kakor tudi nam je znano, da so zmage slovanskih balkanskih držav zelo ojačile panslavistične struje, o katerih je že Bismarck tožil in ki so tudi njega vznemirjale. Bulgarske zmage so ti krogi slavili deloma kot zmago slovanske misli v protislovju z germansko.

Avstrija in Rusija.

Slovanske struje so poleg realnih interesnih nasprotstev prispevale k napetosti, ki je to zimo obstojala med Rusijo in Avstro-Ogrsko. Ne opozarjam na razburjenje prerokanje gotovega dela ruskega in avstrijskega časopisa, ker je to splošno znano. Kot zvesti zavezniki Avstro-Ogrske smo poizkušali, kolikor je to mogoče bilo, to napetost omiliti, a ravno zato ne smemo glave v pesek skrivati. Ni mi potreba naglašati, da smo svojo zavezniško zvestobo tudi čez mejo diplomatskega posredovanja ohranili. Novo in akutno oživljenje plemenskih čustev je velike važnosti, ker se je po balkanski vojski izpremenil vojaško političen položaj, s čimer moramo računati, če mislimo na bodočnost.

Nemčija in Francija. — Strah pred svetovno vojsko in pred oživljenim francoskim narodnim čuvstvom.

Bethmann-Hollweg se nato peča z razmerami med Nemčijo in Francijo, ki so dobre. V 40 letih se je v zelo resnih trenutkih

ohranil mir. Upam, da hoče sedanja francoska vlada z nami v miru živeti, a nihče ne vé, če se v bodoče to ne izpremeni. Če se primerja sedanje razmere z razmerami pred 25 leti, so pač stremiljenja po vojski padla. Ni človeka, ki bi si mogel predstavljati bedo in opustošenje, ki bi ga narodi po evropski vojski pretrpeli. Vse prejšnje vojske so bile le otročja igranja. Noben odgovoren državnik ne bo zažgal smodnika. Razpoloženje za vojsko se je zmanjšalo, a pritisk javnega mnenja je večji. Francoski narod ne sili na vojsko, a široki krogi francoskega naroda sodijo, da so Nemčiji vsaj kos z ozirom na moč lastne armade in ker zaupajo zvezi z Rusijo in mogoče upajo tudi na prijateljstvo Angleške. Strastni in šovinistični francoski krogi prevečkrat ostentativno kažejo proti Nemčiji naperjeno ost. Francoska armada je dobra, po vojaških sodbah prav dobra, narod jo ljubi, je ponosen nanjo in stavi nanjo svoje upe. Vse stranke, ves narod stori zanj vse, kar le more. A onkraj Vogezev obstoja šovinistična literatura, ki kadar upravičeno ponosno o svoji armadi govori, to tako izraža, kakor da bi ji morala v bodoči vojski naša armada podleči. Naglašajo, da je francoska artiljerija boljša, da je letalna umetnost višja kot naša, da je francoski vojak za vojsko bolj izurjen in vidijo že naprej, kako poplavlja množice ruske kavalrije in pehote našo deželo. Živahen francoski duh smatra v tesni zvezi s panslavističnimi naziranjmi, da so turški porazi obnemem porazi Nemcev. Pri Lozengradu in Burgasu misli, da so francoski topovi in inštruktore nemške topove in inštruktore premagali. Naprej se že eskomptuje pristop balkanskih držav k tripelententi in se z močnim postranskim pogledom na Alzacijo in Loreno razpolaga z bodočnostjo Nemčije. Veliko iluzije je v tem, a vsled iluzij se je že tudi mogoče kdaj kaka vojska pričela.

Položaj Nemčije se je v 25 letih poslabšal.

Ko je Bismarck leta 1887. zahteval septenat, je lahko presojal možnosti in nevarnosti bodoče vojske po razmerju Nemčije do starih velesil. Obstajala je že trozveza, a ni bilo ne dvozveze, ne tripelentente. Danes ne moremo sami zase presojati važnosti panslavističnih in francoskih aspiracij, kakor tudi ne podcenjevati posledic balkanske vojske na evropski položaj in ne smemo prezirati vojaških sil drugih narodov. Že dolgo časa smo spojeni s svetovnim prometom. Visoko cenim garancije za mir, ki temelje v naši tesni zvezi z Avstro-Ogrsko in z Italijo. Trozvezo smo obnovili in je trdnjša kot kdaj. Ne služi le zveznim državam, marveč svetu. To izkušnjo je trozveza prestala, a kljub temu mora Nemčija bolj kot kdaj prej biti oprezna. Tudi v trozvezi tvorimo namreč klin med slovanskim svetom in Francozi in moramo biti pripravljeni, da svojo kožo na dveh straneh branimo.

Napredek Rusije.

Govornik nato naglašja, da glede na moč armade z ruskim sosedom ne morejo Nemci tekmovali. Ruski car bo vedno lahko imel več vojakov kot mi. Občudovanja vredno je, kako je Rusija gospodarsko napredovala in da so Rusi svojo armado tako preosnovali, da je ruska armada močnejša, kakor je kdaj bila; Francija je pa Nemčijo v izrabi ljudskih sil za armado že zdavnaj prekosil. Francija ne izziva, ko uvaža zopet triletno vojaško službo, kakor tudi mi s svojo predlogo Francije ne izzivamo.

Bethmann-Hollweg svari pred prevzetnostjo.

Ni človeka, ki bi mogel jamčiti, da vojske ne bo. Predrzo bi pa bilo reči: Če pride do vojske, potem smo dovolj močni. Tako naziranje je tvorilo vedno pričetek nesreče, l. 1870. za Francoze, zdaj pa za Turke. Kako da izpade bodoča vojska, v kateri si bodo stale nasproti milijonske armade, oborožene z najmodernejšim orožjem, je zdaj še težje prerokovati, kakor prej, a merodajno ostane tudi za bodočnost: Zmagal je vedno le, kolikor časa stoji svet, tisti narod, ki je nastopil z zadnjim možem, ko so se za njegovo usodo kocke metale. Ne predlagamo, da se armada poveča zato, ker hočemo vojsko, marveč zato, ker hočemo, da se mir ohrani in da zmagamo, če pride do vojske.

Nemčija išče prijateljev.

Tudi ko postane vojaška predloga postavla, ne bomo svetovnega miru kalili, marveč iskali prijateljev. Prijatelje pa dobimo le, če smo močni. Politična prijateljstva so, ne bodimo sentimentalni, politične kupčije, in kakor v trgovini se tudi v politični trgovini najlažje sklepajo kupčije med močnimi partnerji, slabotnej pa vedno pod kolesa.

Nemci in Angleži.

Končno izvaja govornik, da goji tudi z Anglijo dobre zveze. Kar tiče Churchillovega govora, da bi se z zgradbami vojnih ladij počivalo, hoče konkretni angleških predlogov počakati. Veseli ga, ker se vrača zaupanje, katerega pomanjkanje je Angležem in Nemcem toliko škodilo.

Velikanske vsote smo izdali za oboroževanje, a kljub temu smo gospodarsko močni ostali. Noben narod ni propadel zato, ker se je izčrpal z izdatki za vojsko, pač je pa veliko narodov propadlo, ker so vsled razkošja in dobrega življenja zamenjali svojo obrambno silo. Narod, ki ni dovolj požrtvovalen in ki misli, da ni dovolj bogat, da vzdrži oboroževanje, dokazuje le, da je svojo ulogo izigral.

× × ×

Nemški državni kancler je torej jasno povedal, da se Nemčija čuti poklicano postaviti jez proti naraščajoči sili slovanstva in to nalogo podikal tudi trozvezi. Zdaj je na avstrijskih državnikih, da se odločijo. Ali hočejo voditi državo tudi še nadalje v tem smislu, da bo Avstrija pomagala Nemčiji v od nemškega kanclerja odkrito napovedanem boju germanstva proti slovanstvu? Ali pa se spomnijo, da je večina avstrijskega prebivalstva slovanska in da ima Avstrija po svoji zgodovini, legi in gospodarskih koristih poklic nasloniti se na slovanski jug.

Na Balkanu.

OBSTRELJEVANJE SKADRA.

Kotor, 7. aprila. Po mestu je razširjena vest, da so Srbi in Črnogorci pripravili vse potrebno, da napravijo danes naskok na Skader in Taraboš zasedejo.

Bar, 7. aprila. Iz črnogorskega vojaškega tabora prihajajo vesti, da vlada med vojaštvom nezadovoljnost, ker je poveljništvo vojske posamezne bataljone odlikovalo s tem, da jih je izbralo k naskoku. Na ta način so nekateri oddelki popolnoma uničeni, med tem, ko imajo drugi le neznatne izgube.

kmalu videti kaj več, me je priganjala, da sem se hitro oblekel. Ker v moji sobi ni bilo nobene priprave, da bi se bil urail, sem se moral zadovoljiti, da sem to le površno opravil pri vodovodu na hodniku. (Dalje.)

Kako se dedektiv ženi.

(Iz italijanskega.)

(Dalje.)

»Vi tukaj, gospodična!« zajeceljal sem zmeden in lastnim očem nisem mogel verjeti. Ponudil sem ji stol in prosil, naj sede. Da bi zakril svojo razburjenost, sem zopet sedel k svoji pisalni mizi.

»Gospod, oprostite mi mojo drznost!«

Vsa zardela je govorila s svojim ljubkim glasom in v zadregi sukala slečeno rokavico.

»Potrebujem sveta in pomoči in mislila sem na vas v svojem groznem položaju. Nimam nikogar, kateremu bi lahko zaupala! Nihče ne ve, da sem šla semkaj. — Me li hočete poslušati? Recite, da mi boste pomagali, da pa bote previdni in zamolčljivi!«

Tresla se je kakor trepetličin list, ko me je proseč gledala s svojimi čudežnimi, velikimi rjavimi očmi.

»Pomagati vam in svetovati?! Na razpolago sem vam, gospodična, in kar tudi mi bote rekli, ostane za vedno zapisano v mojem srcu!«

»Neizmerno težka zadeva je! — O, kako sem nesrečna! Da bi mi mogli vsaj pomagati! V kakšno nesrečo sem zapletena! — Povedati vam hočem vse, samo ne vem, kako začeti. — Povejte mi, gospod Dephenise, ali veste, da sem zaročena?«

Strepetal sem in le težko sem se premagal. Povesil sem oči in rekel:

»Vem, z gospodom Petrom Foonshonn. Ali ne?«

»Da, in to zoper mojo voljo.«

»Kaj, kaj pravite?!«

»Da, zoper mojo voljo! Oče in mati hočeta tako. Foonshonn se jima je prikupil. Vsa sta vanj zamaknjena, ustrezata njegovim željam, da občudujeta in hočeta po vsej sili za svojega zeta. Najprej sem se uklonila in si rekla, storim tako, kakor tudi druge. Tako je pač življenje. A pozneje, ko sem začela izpoznavati svojega zaročenca, minevalo me je vedno bolj veselje, da bi se udala tej usodi in začutila sem neukrotljivo hrepenenje, da se uprem.

Ko pa sem še bila globoko prepričana, da je ta gospod Peter Foonshonn slepar, sem sveto prisegla, da ne bom nikdar njegova žena. Pa kako naj bi se resno uprla? Mislite, da sem si upala svojim starišem povedati svoja odkritja? To se mi še sanjalo ni! Ne razumeli bi me in gotovo tudi ne poslušali.

Mogoče vprašate, čemu imenujem tega moža sleparja? Vem li jaz? Zaradi vsega in zaradi ničesar. Hinavec je;

njegov pogled je negotov in lažnjiv; njegovo obnašanje je nepošteno in njegovo življenje tako skrivnostno. Vedno kaže kepo popirjev in dokumentov ter govori o svojih posestvih in dohodkih, o bogatih sorodnikih na Angleškem, slepi s svojimi dovtipnimi govoricami. Ves je sladek, vedno uslužen in laskav — ne morem ga umeti, a zastavim svoje življenje, da je slepar!«

Obmolknila je in me gledala boječe. Komaj sem prikrival svoje srčno veselje in delal sem se, kakor bi globoko premišljeval.

»Pa zakaj ste prišli k meni gospodična?« Tiho sem vprašal.

»Ker sem vsa obupana! In ker sem stavila — ne vem zakaj — vse upanje na vas; ker imam gotovost, da mi boste pomagali. Zvedeli boste še o pravem času, kdo je ta človek. Moji starši so namreč odločili, da se moram poročiti s tem Foonshonnom že v treh mesecih. Pomislite!«

»Oprostite gospodična, ali vas on zelo ljubi?«

»Kakšno vprašanje?! Saj bi se čudila, če bi imel srce!«

»Iz katerih vzrokov se vam je to približalo?«

»Kdo mora vedeti? Premišljala sem že sama — pa —.«

»Se eno vprašanje, oprostite! Ste-li bogati?«

»Ne nisem. Imela bom k večjemu morebiti 50.000 frankov dote. Imoviti smo, a bogati ne.«

»Pa tudi nimate upanja — sploh nimate nobenega bogatega sorodnika?«

»O seveda, pozabila sem! V Londonu živi ujec, zelo bogat in neoženjen: bankir Nicholsen. Pa na tega ne mislimo, ker vsled nesporazumljenj in spora je popolnoma utihnil. — Povem vam pa lahko, da ga gospod Foonshonn pozna osebno prav dobro in nam je povedal, da je ubogi ujec prav slabega zdravlja. Velikokrat govori o njem zelo usmiljeno, a zdi se mi, da se le hlina!«

»Pravite, da Foonshonn pozna osebo našega ujca? — O, sedaj razumem vse!«

»Vse? Kaj?«

»Jasno je, gospodična, jasno ko beli dan! Vaš zaročenec ve, da ujec ni pozabil svojih sorodnikov; on ve za njegove namene do vas in tudi, da peša njegovo zdravje. Hoče vas poročiti upajoč na dedščino, ki jo dobite lepega dne.«

»Kako morete misliti — —?«

»Samo domnevam in morebiti se ne motim. Le pustite me, in hočem vse odkriti. Marljivo se bom lotil dela in zmagali bomo!«

»O, da bi bilo res!« V trenutku je videlo mlado dekle rešitelja pred seboj in stisnilo mi je v svoji pozabljenosti roke tako krepko, da sem ves srečen gotovo izdal svoja čustva, ki so mi napolnjevala srce. Slutil sem v tem trenutku, da me vzljubi, če me že ni ljubila.

(Dalje.)

be. Nekateri očitvidci zadnjih bojev pred Skadrom pripovedujejo, da niso zavezniške vojske še nobene pozicije pred mestom zasedle. Res pa je, da turške baterije na Tarabošu, Brdanjolu in mali Brdici zelo slabo odgovarjajo, ker jim primanjkuje streljiva. Prebivalci mesta Bara so vsled demonstracije mednarodnega brodovja na Avstrijo silno razkačeni.

Milan, 7. aprila. »Corriere dela sera« poroča iz Bara: Nek častnik, ki je prišel iz Muričanov, pripoveduje, da so Črnogorci in Turki tako blizu, da se med seboj zmerjajo. Splošni naskok bi se imel pričeti že dne 6. aprila, pa se je za nekaj časa odnesel, da bi ne izgledal kakor izzivanje na noto angleškega admirala.

Kotor, 7. aprila. Merodajna poročila se glase sledeče: **Po dvadnevem bombardiranju se je pričel včeraj splošni napad na mesto Skader.** Grmenje kanonov se sliši daleč na okoli. Razpoloženje oblegovalnih čet je izborno. Turki odgovarjajo slabo. Bajse so pretrpeli zadnje čase velike izgube. Tudi iz mesta se sliši streljanje iz pušk. Nekateri Albanci so hoteli prodreti iz trdnjave, zato jih je dal poveljnik mesta ustreliti. Na Brdici ste padli včeraj ob 10. uri dopoldne dve trdnjavi v roke oblegovalcev. **Po zatrdilu neke visoke osebe bo ta naskok zadnji, ki bo trajal toliko časa, da bo mesto padlo.** Dne 6. aprila je imel Nikita važen posvet s poveljniki vojske.

MEDNARODNA DEMONSTRACIJA IN TRDOVRATNOST ČRNEGORE.

Blokada se še ni začela.
Sutomore, 7. aprila. Blokada črnogorske obale se še ni pričela. Poveljnik brodovja, podadmiral Burney, čaka na povelja angleške vlade. Niti to ni gotovo, ali se bo in kdaj se bo blokada začela; še manj gotovo pa je, ali bo blokada minenega ali vojnega značaja. Če se bo blokada pričela, se bo blokirala ne samo črnogorska, ampak tudi albanska obala. Ker je obala na izkrcanje moštv silno neprimerna in izkrcanje skoro izključeno ali vsaj zelo oteženo, pridejo pri blokadi v poštev samo sledeči kraji: Bar, Drač, Sv. Ivan Medua, Lješ in Ulcinj. Včeraj zjutraj sta odšla avstrijski parnik »Aspern« in neka angleška križarica na rekognosciranje obale in sta prišla doli do Krfa. **O razširjenju blokade na albansko obal se vrše šele pogajanja. Rusija dozdaj vsakemu nadaljnjemu koraku preko mirne blokade odločno nasprotuje.**

Angleško stališče glede blokade.
London, 7. aprila. Po poročilu »Pall Mall Gazette« je Angleška odbila zahtevo Avstrije, naj se blokada razširi od 41. stopinje širine do reke Skumbi. Ravnotako je odbila avstrijsko zahtevo, naj se da Črnigori 24urni rok za odgovor ultimatumu. Angleška je za tridnevni ultimatum. Črnogorske posadke ob obali so dobile bajse ukaz, naj na vojne operacije mednarodnega brodovja s silo odgovore.

Avstrijsko vojaštvo vadi ob črnogorski meji.

London, 7. aprila. Reutersova agencija poroča s Cetinja: **Avstrijska brigada iz Kotora je dne 3. aprila prišla do črnogorske meje pri Budvi in je vse dopoldne delala vojaške vaje.** Črnogorska vlada je naznanila avstro-črnogorskemu poslaniku ne le to dejstvo, ampak tudi mučni vtisk, ki ga je to napravilo na Cetinju.

Črnagora gre do skrajnosti.
Milan, 7. aprila. »Corriere della sera« poroča iz Bara: Na višave in morje le legla gosta megla. **Grški parnik »Heleni« je izkrcal zadnje oblegovalne topove, ki so jih naložili na železnico, da jih odpelje naprej proti Skadru.** Na telefonično vprašanje dopisnika lista je prišel iz Cetinja sledeči odgovor: »Blokada morskega obrežja ne bo imela nobenega uspeha. Od morske strani nimamo ničesar več pričakovati. Vse pošiljatve čet in municije so končane. Pripravljeni smo za vse in na vse. Tudi evropska artilerija ne bo ničesar dosegla. Črna gora si je izbrala parolo nekdanje Poljske države: »Skader ali finis črne gore.«

Italijanski oficijozni proti Črni gori.
Rim, 7. aprila. Oficijozni »Popolo Romano« zavrača trditve Črne gore, da so velesile prekršile nevtralnost in pravi, da, čeprav ni veliko upanja, vendar ni izključeno, da bi se Črna gora soglasnemu sklepu Evrope ne pokorila.

Aneksija Albanije?
Bar, 7. aprila. Po mestu se širijo govorice, da nameravajo Srbi in Črnogorci še ta teden proglasiti aneksijo vseh zasedenih krajev v Dračem in Skadrom vred (?)

MEDNARODNI POLOŽAJ NEVAREN.

Berolin, 7. aprila. V političnih krogih se smatra položaj za neizpremenjen. Pravzaprav se je politična situacija poslabšala. Panslovanska agitacija v Peterburgu je dobro organizirana. Demonstracij se ne udeležuje samo ulica, ampak stoji zadaj merodajne politične osebe. S tem so v zvezi prisrčne ovacije velikemu knezu Nikolaju Nikolajeviču, ki je glava ruske vojne stranke. Če bo Črna gora mednarodno demonstracijo brodovja ignorirala, bo treba rešiti vprašanje, ki dela vsem silve lase.

NIKITA SE POGAJA?

Rim, 6. aprila. »Tribuna« poroča, da so Črnogorci pred Skadrom zelo napredovali. Informirane osebe pravijo, da je kralj Nikita pripravljen se pogajati za kompenzacije, ako bi se Skadru odpovedal.

ZOPET NEPOVOLJEN ODGOVOR SRBIJE VELESILAM.

Belgrad, 7. aprila. Srbska vlada je dne 6. aprila odgovorila na zahtevo velesil, naj zapusti Albanijo in postavi albanske podanike pod vodstvo velesil, nepovoljno. **Srbska vlada pravi, da čet iz Albanije pred sklepom miru ne bo odpoklicala niti ne dopušča, da bi se Albanci pod srbsko vlado postavili pod mednarodno varstvo velesil.** Po srbski ustavi in srbskih zakonih imajo vsi srbski podaniki enake dolžnosti in enake pravice.

SOVRAŽNOSTI PROTI TURČIJI USTAVLJENE.

Sofija, 7. aprila. Da se mirovna pogajanja pospešijo, so se s tihim sporazumom s Turčijo sovražnosti pri Čataldzije ustavile. Starejši letniki se pošiljajo domov. Popolna demobilizacija sledi po sklepu miru in bo zahtevala en mesec časa. Le mal del vojskva ostane kot okupacijski zbor pod orožjem.

VPRAŠANJE SOLUNA.

Dunaj. Med diplomatičnimi krogi se govori, da so velevlasti pripravljene Solun Grkom izročiti ali Bulgarija ni še svojih zahtev po njem umaknila. Načrt, da bi se mesto za nevtralnino neodvisno proglasilo, so pa vsi opustili.

Belgrad, 7. aprila. Po belgrajskih poročilih bo poslala Bulgarija dve diviziji vojakov v Solun.

MEDNARODNA FINANČNA KOMISIJA.

Pariz, 7. aprila. Mednarodna finančna komisija za ureditev turškega državnega dolga, s katerim je v tesni zvezi vprašanje vojne odškodnine, bo imela prvo sejo dne 20. aprila v Parizu.

K VPRAŠANJU SKADRA.

se poroča iz Belgrada: Nihče ne vé, kako se bodo razvile stvari, ko Skader pade; o tem so pa v tukajšnjih političnih in diplomatičnih krogih prepričani, da bo kralj Nikola držal besedo in ostal v Skadru, ko ga zavzame. Srbija bo svoje čete najbrže takoj odpoklicala iz Skadra, kakor hitro bo le-ta osvojen, in čakala nato nadaljnjega razvoja dogodkov. — V tukajšnjih diplomatičnih krogih mislijo, da se bo mir potem ko Skader pade, hitro sklenil. V enem delu teh krogov vlada mnenje, da se bo po zavzetju Skadra v najhujšem slučaju zgodilo nekaj podobnega kakor svoj čas na Kreti. Priti bi utegnulo do blokade ali okupacije Ulcinja in Bara, vprašanje Skadra, v katerem bi se namestili Črnogorci, bi pa ostalo odprto. Ta absurdna situacija pa bi ne mogla večno trajati. Do splošne vojne pa radi Skadra pač ne pride.

Dnevne novice.

Shod v Gorjah. V Gorjah pri Bledu se je vršil v nedeljo, dne 6. t. m. shod Jugoslovanske Strokovne Zveze, na katerem sta govorila poslanec Piber in Gostinčar. Shod je bil dobro obiskan ter so zborovalci tudi zelo pazno sledili izvajanjem govornikov.

Odlikovanje. Cesar je imenoval mornarskega poveljnika podadmirala Hausa za svojega tajnega svetnika.

Albanska šala. Razni albanski begi in druge take poturčene kapacitete vandrojo sedaj po Evropi in se povsod predstavljajo kot reprezentanti »Albanije«, ki pa je po lastni izreki vseh nemških etnografov in albanologov (Hellwald, Siebertz in drugi!) najbolj barbarski kot na Balkanu in albansko ljudstvo po izjavi Džavid paše samega najbolj zanikarno in neuko. Ti albanski

voditelji so se hitro naučili evropskih manir, to se pravi: povsod dobro jedo in pijo in ker so dandanes intervjui »politikov« s časnikarji na dnevnem redu, tudi albanski voditelji rad poišče kakega žurnalista, da mu zaupa svoje naivnosti in otročarije. Mi mislimo, da se »Marburgerica« ne norčuje iz čestitega Fajk beja Konice, in da je res, kar je ta predsednik proslulega albanskega kongresa v Trstu dejal nekemu dunajskemu časnikarju, da bo namreč albanska vlada ustanovila v Albaniji — vseučilišče, in sicer z nemškim in italijanskim učnim jezikom. Profesorji bodo Avstriji in Lahji, potrebni »pump« za to pa se bo tudi vzdignil v Avstriji in v Italiji. Kaj se bo na tem »vseučilišču« počelo, modri Fajk beja Konica ne vé, gotovo je le to, da medicinske fakultete Skipetarji za enkrat še ne marajo. Dalje se bo tudi ustanovila žandarmerija, gradili bodo ceste in tako naprej. Gre le še za krono Albanije. Omenjeni beg pravi, da si bodo Albanci najbrže izbrali kakega nemškega princa. Tako bo najbolj prav Avstriji in Italiji, pa tudi našim nemškutarjem, ki jih je kar groza ob slovanskem barbarizmu.

Električna razsvetljava v Selški dolini. Občina Selca, ležeča v sredini romantične selske doline, je v kratki dobi, kakor se poroča iz verodostojnega vira, električno razsvetljavo in moč, ki naj služi tudi raznim industrijskim prometnim namenom.

Železniško postajo Javornik na Gorenjskem namerava železniška uprava razširiti. V ta namen se odreja politični obhod in razglasilna razprava na dan 22. aprila t. l.

Genitev posestev pokojnega Karola Floriana, po domače Sodarja, v Kranju, ki je žiriral Tomažu Pavšlarju pri Glavni posojilnici 300.000 K, se vrši dne 29. aprila t. l.

Ponarejalci petkronskih novcev prijeti. Dne 5. t. m. popoldne je prišel železniški delavec — cigan — Janez Brajdič h krošnjarju Franu Pregeljnu v Uršno selo in nakupil za blizu 5 kron špecerije. To blago je hotel s ponarejenim petkronskim novcem plačati. Krošnjar je to zapazil in zagrabil za prodano blago. Brajdič se je pa iztegnil za falsifikatom. Videč, da krošnjarju ni kos, je zagrabil pol ducata slanikov in zbežal preko polja v gozd. Med tem časom pa se je zgasil v gostilni Samide v Uršnem selu Pavel Brajdič. Napil se je vina in piva. Ko pa pride do plačila, je Pavel Brajdič hotel plačati s petkronskim falsifikatom. Ponarejeni komad je pa natakarcia takoj spoznala in cigana oštelca. Znani Janez Brajdič, ki je zaradi ponarejanja novcev že sedel pod ključem v Gradski, je tudi nedavno poskusil več petkronskih falsifikatov oddati, pa mu ni šlo. Zato je imel svoje razpečevalce. Tudi Lojze Brajdič si je kupil s takim komadom čevlje. Domneva se, da je iskal ponarejalca kje drugje, ne med cigani. Cigani so bili samo razpečevalci. Cigane, pristojne v občino Šmihel — Stopiče, so zaprli. Falsifikati so iz svinca.

Smrt umobolne v plamenu. Minoli petek krog poldne je začelo goreti na podstrešju Kežmančeve hiše v Sapu pri Vrhniki. Domači, vrdski in starovrhniški požarni brambi se je posrečilo ogenj omejiti, da je pogorelo le postrešje. V ognju je pa zgorela 54 letna slabomna Ivana Novak, ki je stanovala v podstrešni izbi in je šele koncem minolega meseca prišla iz umobolnice. Najbrže je tudi ona povzročila požar.

Prepovedano navdušenje. »Bos. Kor.« poroča iz Spljeta: Te dni je bil nadvojvoda Karel Štefan s svojo jahto v Spljetu. Sprejel je župana Kataliniča. Na avdijenci je župan izrekel obžalovanje, da ne more Spljet to pot sprejeti nadvojvode z zastavami kakor po navadi, ker je okrajni glavar za tri mesece prepovedal razobešenje zastav.

Odločen mož. Danes je bil tožen pred okrajnim sodiščem neki čevljar, naš somajstrenik iz Most. Zastopnik tožiteljev, dr. Pirc, mu je ponudil spravo, ako plača 10 K za Ciril Metodovo družbo. Toženi je pa tako spravo odklonil ter je izjavil, da je pripravljen plačati za družbo za varstvo otrok. Ko je potem nasprotna stranka zahtevala v ta namen 20 K, je izjavil toženi, da v ta namen rajše plača 20 K, kot pa bi plačal sedanji Ciril Metodovi družbi 10 kron.

Tečaj za suho cepljenje in siljenje ameriških trt se vrši pri državni trtnici v Bršlino v torek, dne 15. aprila t. l. Pristop ima vsak vinogradnik ali drugi interesent. Ker je ta način cepljenja najenostavnejši in se z njim najhitreje doseže obnovenje vinogradov, žeteti je obilne udeležbe od strani vinogradnikov.

Tujski promet na Kranjskem l. 1912. Deželna Zveza za tujski promet nam poroča, da dokazujejo statistične tabele, ki jih je sestavila c. kr. deželna vlada, da je bilo v minulemu letu 102.908 tujcev na Kranjskem. Tujski promet je

torej znatno napredoval in se je število zvišalo od leta 1908, ko je bilo vseli tujcev le 75.702, za 27. 206, to je približno za 40%. Posebno lepo narašča število tujcev v našem glavnem mestu. Ljubljana je imela leta 1912 vzlic slabi sezoni 75.672 tujcev ter je naraščalo število za 7222 več kot leta 1911. Drugi gorenjski kraji vsled slabe letne sezone niso napredovali. Bled je imel 5775, Bohinj 2402, Kranjska gora 624, Kamnik 354 in Toplice 1114 tujcev. Obisk postojnske jame je narasel; obiskalo je v preteklem letu 70.416 tujcev našo svetovnoznano jamo. Obisk se je torej za 11.000 od leta 1911 povzdignil.

Mistifikacija. Nekega našega gorenjskega poročevalca je neki zlobni človek z vestjo o zaroki posestnika g. Ivana Kummerja v Kranju z godč. Ano Globotschnigg iz Tržiča mistificiral. Dotična vest ne odgovarja resnici.

Potres. Iz Komende poročajo: Dne 7. aprila zjutraj ob 7. uri 18 minut se je čutil tu precej močan, več sekund trajajoč potres.

DRŽAVNI ZBOR SE SKLIČE 5. MAJA.

Zbornični predsednik dr. Sylvester izvaja v »Deutsche Nachrichten«, da bo državni zbor sklican 5. majnika ob 3. popoldne. Majnika bodo od ponedeljka do sobote seje, skupno 21, v katerih se lahko reši mali finančni načrt, začasen proračun in poslovnik. Zboroval bo državni zbor tudi meseca junija.

TIROLSKI DEŽELNI ZBOR

se skliče 15. aprila. Novi tirolski namestnik grof Toggenburg je 7. aprila prevzel uradne posle.

GALIŠKI NEMCI ZAHTEVAJO MAN-DATE.

Nemške občine v Galiciji so odposlale k namestniku dr. Bobrznyskemu odposlanstvo, ki mu je izročilo spomenico, ki prosi, da naj dobé galiski Nemci tri nemške deželnozborske mandate.

POMNOŽITEV FRANCOSKE VOJNE MORNARICE.

Francoska vlada zahteva 500 milijonov frankov za pomnožitev francoske mornarice.

Ljubljanske novice.

Ij Avstrijski hotelirji in gostilničarji v Ljubljani. Danes ob pol 5. uri zjutraj je pripeljal posebni vlak z Dunaja 760 hotelirjev in gostilničarjev iz Prage Dunaja, Krakova itd., ki se vozijo h gostilničarskemu kongresu v Trst. Izletniki so imeli v Ljubljani enourni odmor ter zajutkovali na tukajšnji kolodvorski restavraciji. Na kolodvoru so jih pozdravili zastopniki Deželne zveze za tujski promet in Kranjske gostilničarske zveze, pisarna Tourist-Office pa je razdelila lične reklamne brošure in razglednice med vse udeležence. V Ljubljani se je vlak razdelil na dva dela. Prezidij se je odpravil z drugim oddelkom. Pogrešali smo javni nastop ljubljanske gostilničarske zadruge, katere dolžnost bi bila od strani načelstva, da zgoraj navedene goste uradno pozdravi, kar se je gotovo vedno zgodilo od strani dunajskih gostilničarjev. Kaj tiči tukaj zadaj, se nam bo morda razjasnilo. V Postojni so si ogledali Postojnsko jamo in je Zveza gostilničarske zadruge servirala pristni kranjski zajutrek, obstoječ iz ene pristne kranjske klobase z zeljem in četrt litra cvička. Ob 4. uri popoldne odinejo v Trst, kjer se vrši dvadnevni kongres, kateremu načeljuje kot častni predsednik tržaški cesarski namestnik princ Konrad Hohenlohe-Schillingsfürst, tržaški župan dr. A. Valerio in predsednik Trgovske in obrtne zbornice vitez Richetti.

Ij Na naslov c. kr. državne policije. Pred letom je bilo v seji magistratnega gremija določeno, da se kinematografu v Lattermannovem drevoredu prepove piskanje s sireno. Ta sirena piska, da najmirnejši ljudje, ki se sprehajajo v tivolskih nasadih, morajo postati neravnodušni, oni, ki v bližini stanujejo, so pa ob tem piskanju pravi mučeniki. Sedaj je stvar državne policije, to zadevo urediti in upamo, da ji bo ozir na sprehajajoče se občinstvo v tej zadevi pokazal pravo pot.

Ij Spomladanska umetniška razstava se odprla meseca maja. K udeležbi se vabijo slovenske umetniške skupine, kakor tudi posamezni slov. umetniki. Razstavalni pogoji so razvidni iz prijavnih listov, ki se dobe pri slikarju R. Jakopiču. Zadnji rok za prijavo je 20. april, za vpošiljanje 25. april. Prijave sprejema R. Jakopič, Ljubljana, Turjaški trg 2; umetnine pa naj se pošljejo na: Umetniški paviljon R. Jakopiča, Ljubljana, Latermanov drevored.

Ij Proračunski provizorij do 1. junija 1913 bo danes sklenila večina občinskega sveta, ker je bila tako delavna, da o proračunu za leto 1913, ni imela sci finančnega odseka,

Ij Službena pragmatika za mestne služe bo danes v občinski seji odstavljena z dnevnega reda do prihodnje seje, ker na magistratu niso imeli toliko časa, da bi službeno pragmatiko dali tiskati in jo tiskano predložili občinskim svetnikom, da bi se bilo mogoče vsem občinskim svetnikom poučiti o nje vsebini.

Ij Umrli so v Ljubljani. Jos. Auer, prisiljenec, 36 let. — Marija Birtič, užitarica, 73 let. — Janez Dobravec, užitar, 74 let. — Viktor Zupan, c. in kr. pešec, 23 let.

Ij Preiskava mleka. Danes zjutraj ob pol 6. uri je tržno nadzorstvo na Marije Terezije cesti preiskalo mleko. Uradno osobe je preiskalo pri 60 ženskah, to je okoli 700 litrov mleka, ki so ga pripeljalo v mesto iz Šiške, Kosez, Dravlj, St. Vida, Vižmarjev, Stanežič, Mednega in iz drugih okoliških vasi. Ker je bilo mleko po laktodezimetru v sedmih slučajih dvomljive kakovosti, so se mlekaricam odvzeli vzorci za natančnejšo preizkušnjo. Ko so se ženske vračale s prazno posodo, so se jim preiskale tudi posode. Zaplenilo se je samo devet posod, ki so bile zarjavele in oluščene, tedaj take, ki ne odgovarjajo tozadevnim predpisom.

Ij Aretirani izseljenci. Včeraj je na ljubljanskem južnem kolodvoru policijski postajevođa Večerin ustavil dva hrvaška izseljenca: Jankota Rajakovića in Jurija Žučaka, ki sta jo hotela popihati v Ameriko, ne da bi bila zadostila vojaški dolnosti. Z njima vred so zaprli tudi agenta Ilijo Brnčiča, ker je osumljen, da je navedenima preskrbel ponarejene potne liste.

Ij Boulanger v Ljubljani. Včeraj so v Ljubljani zasačili in zaprli v Pariz pristojnega in iz Avstrije izgnanega Maksa Boulangerja.

Ij Slovenska Filharmonija priredi jutri v terek v restavraciji Lloyd koncert pod vodstvom gosp. kapelnika C. M. Hrazdira. Začetek ob 8. zvečer, vstopnina 40 vin. — Za današnji koncert v restavraciji »pri južnem kolodvoru« se niso izdali posebni plakati.

Ij Probujena narava. Kar čez noč skoraj si je narava nadela novo obleko. Blagodejni dež je vplival tako na travnike in polja, da so že vsa zelena, dreve, posebno črešnje, breskve in hruške, a tudi jabolka in češnje, je v polnem cvetju. Zvrgolenje ptic je vsepovsod, nad vodami švigajo lastovice, ponoči se pa čujejo zadnje dni nad mestom hripavi glasovi žrjavov in divjih gosi, ki v odsevu elektrike blodijo okoli, po močvirju pa prireajo žabe svoje redne koncerte. — Mestni parki so okinčani z lepimi pomladanskim cvetjem, po nasadih pa so že povsod postavljene klopi, tako, da se utrujen šetalec lahko odpočije kadar in koder mu je drago. Tudi zasebni vrtovi so že povsod lepo urejeni.

Primorske vesti.

p K aretaciji bivšega nadzornika prof. Finžgarja v Gorici. Znano je, da so prišli pri goriškem okrajnem šolskem svetu na sled velikim nerednostim pri računih, vsled česar je po bogni uradnik Rozina nevesekam. Ta Rozina je bil desna roka bivšega nadzornika Finžgarja. Sedaj se vrši revizija računov, ki je prinesla dan na dan nova presenečenja in je imela povod, da je bil v soboto predpoldne bivši nadzornik Finžgar aretiran. Krog 9. ure predpoldne je prišel na moško učiteljsko c. kr. policijski komisar dr. Casapiccolo in odvedel Finžgarja s seboj v preiskovalni zapor. Vest o aretaciji je vzbudila med goriškim občinstvom veliko senzacijo in povsod se je govorilo samo o tem. Kakor mrzel curek je vplival ta dogodek na liberalce in še posebej na liberalno učitelstvo, katerega ljubljeneec je bil aretiranec.

p O občinskih volitvah v Trstu priobčuje graška »Tagespost« dopis iz Trsta, v katerem priporoča tržaškemu Nemcem, naj pri prihodnjih občinskih volitvah v Trstu glasujejo za Italijane kot protest proti slovanskemu naskoku.

p V Sočo je skočil v nedeljo popoldne 70letni Josip Rusjan. Izginil je v valovih. Trupla še niso našli. Pustil je listek, kjer naznanja kot vzrok samomora neozdravljivo bolezen.

KOTOR IZGUBIL DIVIZIJONARJA.

»Narodni List« poroča: Divizijsko poveljstvo z vsemi podrejenimi uradi so iz Kotora v Novigrad premestili. Kotor je znatno oškodovan.

Razne stvari.

Vojaška straža ustreljena. Ponoči od 6. na 7. t. m. so v utrdbah trdnjave Przemysl čuli več strelav. Ko so vojaki poizvedovali, so našli nevarno obstreljenega infanterista Ditocha, ki je ob prevozu v bolnišnico umrl. Napadalca še niso izsle-

dili. Sodijo, da je vojaka kak vohun ustrelil. Vlomi v Meranu in v Benetkah. Ponoči od 6. na 7. t. m. so neznani vlomilci v Meranu v lomili v prodajalno zlatarja Blimina in v trgovino Kralla. Povsod so oplenili blagajno. V Benetkah so pa 7. t. m. ponoči neznani vlomilci vlomili pri zlatarju Mello in odnesli 150.000 lir vredne dragocenosti.

Požar v Wiskitni pri Plznu je uničil šolo in cerkev, ki je bila v 14. stoletju zgrajena. Zgorelo je tudi več hiš. Škoda je ogromna.

Milijonski krah na Ogrskem. Krido je napovedal veleposestnik in bivši ravnatelj blagovnega kreditnega zavoda v bihavske stolicy, Julij Berger. Pasiva znašajo 2 milijona 600.000 kron, aktiva 1.800.000 kron.

Požar v Nufidoriu pri Solnogradu je napravil približno 400.000 kron škodo. Zgorela je v plamenu neka služkinja.

V nedeljo 13. aprila 1918

Slomšek-Einspielerjeva slavnost v veliki dvorani Uniona!

Združeni odbor ljubljanskih izobraženih društev Slovenske krščanske socialne zveze Vas vabi, da se blagovolite udeležiti te manifestacije naše verske in narodne zavednosti.

Spored:

Parma: Balkanska koračnica. Orkester. Foerster: Slavnostna popotnica po besedah Slomškovih (novo). Moški zbor. Slavnostni govor profesorja dr. Antona Medveda iz Maribora.

Dvorak: Slovenski ples št. 2 in št. 8. Orkester. Bellini: Norma poje operna pevka gospa Cilka Otahalova.

Malet: Narodna pesem poje operna pevka gospa Cilka Otahalova.

Pavšič: Če rdeče rože zapade sneg (novo). Mešani zbor.

Lajovic: Večerna pesem (novo). Mešani zbor.

Krek: Blagor jim (novo). Mešani zbor.

Slavnostni govor koroškega državnega in deželnega poslanca Frana Grafenauerja.

Dvorak: Legenda št. 1 in št. 3. Orkester.

Foerster: Povejte ve planine. Moški zbor.

Orkester: Slovenska Filharmonija.

Zbor: Slovensko glasbeno društvo »Ljubljana«.

Vstopnina: Sedeži prve vrste 3 K, druge vrste in na balkonu 2 K, tretje vrste 1 K, četrte vrste in na galeriji 70 vin. Stojšče 40 vin. Vstopnice se prodajajo od srede dalje pri Soukalu Pred škofijo, pri Podboju nasproti cerkve sv. Petra, v konzumu na Glinah, pri Orešku v Mostah in v nedeljo popoldne pri Blagajni.

Začetek ob 5. uri popoldne.

Ker je čist dobiček namenjen obmejnemu Slovincem, prosimo za najobilnejšo udeležbo in agitacijo. Vsi, ki čutite z obmejnimi Slovenci, v nedeljo v »Unionu«!

Telefonska in brzojavna poročila.

GREY ZAGOVARJA SVOJO POLITIKO GLEDE ČRNEGORE.

London, 8. aprila. Grey je v spodnji zbornici na neko interpelacijo glede udeležitve Anglije pri mednarodni brodojni demonstraciji sledeče odgovoril:

»Mi sodelujemo pri pomorski demonstraciji, ker smo z ostalimi velelami vezani na sporazum, kateri se ima s pomočjo pomorske demonstracije vzdržati. Ta sporazum obstoja v tem, da mora Albanija postati avtonomna. Mi smo voljni pri tem sodelovati, ker Albanci po plemenu, jeziku in v precejšnji meri tudi po veri tvorijo en poseben narod. Boj, ki se vodi proti njim, je že davno nehal biti važen za vojsko med zavezniki in Turčijo in tudi ni več osvobodilnega značaja. Operacije Črne gore proti Skadru so del osvojevalne vojske in ni razloga, zakaj se ne bi simpatije za Črnogoro ali druge dežele, ki so se borile za svojo narodno eksistenco, razširile tudi na albansko prebivalstvo Skadra in okolice, ki je poglavitno katoliško in mohamedansko. Iz tega razloga se britanska vlada ni pomišljala, da sodeluje pri sporazumu velesil glede Albanije.

Sporazum velevlasti se je ustvaril po dolgem in težkem diplomatičnem trudu. Sklenilo se je, da primorske dežele in Skader pripadejo Albaniji, do čim se imajo Peč, Prizren, Debar in po mnogih pogajanjih tudi Djakovo vključiti iz Albanije. Pri tem sporazumu ostane Srbiji in Črnigori velik teritorij, da ga kot sad svojih zmag med seboj razdelita. Doseženje sporazuma je bilo bistvene važnosti za mir Evrope in se je doseglo v pravem momentu, da se mir med velesilami vzdrži. Da se ta sporazum obdrži s pomočjo internacionalne akcije, je bistvenega pomena. Ta sporazum se sklada z načeli humanitete, svobode in pravice, razum tega se mir Evrope naslanja na soglasje med velesilami, ki so najbolj interesirane in zato mi pri tej internacionalni akciji sodelujemo. Namen te akcije je, da se doseže spoštovanje nasproti sporazumu velesil. Kar se godi v Albaniji, ni več osvobodilna, ampak osvojevalna vojska.

Več poslancev je predlagalo debato o ministrov izjavi, kar je pa večina odklonila.

ANGLIJA AVSTRIJI ŠE ENKRAT OD-SVETUJE POSEBNE KORAKE.

London, 8. aprila. Oficijozna »Westminster Gazette« piše: »Ako danes ali jutri Skader pade, bodo velevlasti, kakor je upati, ohranile mir in pustile strankam časa, da mirno razmišljajo o rezultatu. Koncert velesil ni slab, in ako črnogorski kralj Skader nekaj časa obdrži, ni noben član tega koncerta prisiljen, da ga z vojaško ekspedicijo prepodi. Kralj bo prišel bolj v stisko, če pritiskamo na pristanišča, dokler končno izvemo za vse namene balkanske zveze.

VAŽNE IZJAVE ČRNOGORSKEGA DELEGATA MIUSKOVIČA.

Trst, 8. aprila. Črnogorski delegat za mednarodno finančno komisijo v Parizu, Miusković, ki je došel včeraj na potu semkaj, je nasproti uredniku »Piccola« izjavil sledeče:

Obleganje Skadra bomo nadaljevali do konca. Moment za glavni naskok bo določil general Bojović. Na potu so še nadaljnja srbska ojačenja, toda se bodo najbrž vrnila nazaj, da jih ne ustavi mednarodno brodovje. Sicer pa je pred Skadrom zbranih zdaj zadosti vojakov za uspešen napad.

Kdaj bo Skader padel, ni mogoče preokovati. Na vsak način je padeč zelo blizu. Taraboš je razum utrdbe na vrhu ves v naših rokah. Žrtve so bile ogromne, ker so bile vse turške baterije izborna markirane, da jih Črnogorci niso do zadnjega opazili. Skader branijo hrabro Turki, ne pa Albanci.

Kralj Nikolaj ni nič potrj, nasprotno izredno živahen in energičen. Balkanska zveza je z nami, preveč se pa to ne podudarija, da se velesile ne razburijo.

Kar se tiče Rusije, je politika njenih merodajnih mož slabotna, toda javnost je vsa za nas in če se bo položaj še bolj poostрил, bo ruski narod to vlado vrget. Ako ne, ne bodo balkanski Slovani več s tolikim zaupanjem gledali proti Peterburgu. Skoraj pol leta se nam je šepetalo na uho: »Vzemite Skader, ker bo vaš, če se ga polastite!«, v zadnjem momentu pa, ko smo žrtvovali 10.000 mož, eno tretjino črnogorske armade! — nas hočejo s silo od Skadra odvrniti. Ne! In če bi mednarodno brodovje celó vojake izkrcalo, Črnogorci bomo svoje topove prenesli k obali in bomo svojo deželo do zadnje kaplje krvi branili proti celi Evropi!

ITALIJA JE ZA ENERGIČNO AKCIJO, ŽELI PA KOMPENZACIJO ZA ČRNO GORO IN NE SMATRA SEPARATNE AKCIJE ŠE ZA POTREBNO, SVETUJE PA ČRNI GORI PAMET.

Rim, 8. aprila. Oficijozna »Tribuna« piše, da se mora mednarodna akcija proti Črni gori izvršiti do kraja. Želeti je pa, da se nobena velesila ne prenahti. Evropa mora Črno goro prisiliti, da respektira njene sklepe, razmišlja naj se pa o sredstvih, kako Črno goro odkodovati za njene velike žrtve za Skader. »Tribuna« se nato obrača proti francoskim in onim laškim listom, ki očitajo Evropi kršenje nevtralitete, češ, da se gre za največji blagor Evrope, za ohranitev svetovnega miru.

RUSIJA ZOPET MOBILIZUJE?

Pariz, 8. aprila. »Matin« javlja iz Beograda, da se čuje, da Rusija zopet mobilizuje. Vest še ni potrjena. Eni mislijo, da je temu res tako, dasi je Sasonov podal zadnji čas odločno miroljubne izjave. Ruski kragi se baje zato zelo vznemirjajo, ker se vrše na črnogorski meji gotove vojaške odredbe.

SLOVANOFILSKA AGITACIJA V RUSIJI.

Dunaj, 8. aprila. »Neues Wiener Tagblatt« poroča iz Peterburga, da se je dne 6. t. m. tam vršila v dvorani plemstva demonstracija proti dozdnevemu zatiranju ortodokskih v Galiciji. Govoril je Bobrinski. Prisostvovalo je shodu 200 članov dume, 70 članov državnega sveta in več častnikov. Zahtevalo se je, naj Rusija osvobodi Galicijo.

FRANCIJA SE PRIPRAVLJA.

Pariz, 8. aprila. Vojni minister Etienne je na banketu rezervnih častnikov v svojem govoru poudarjal, da so sile trozveze pomnožile svojo armado, vsled česar mora Francija storiti isto.

VELIKI VEZIR O MIRU.

CaGrgrad, 8. aprila. Veliki vezir Mahmud Šefket paša je izjavil, da se sklep miru zato odlašja, ker hoče balkanska zveza dati Črnigori časa, da zavzame Skader. Kar se tiče Bulgarije in Turčije, so se zastopniki obeh držav neslužbeno že med seboj sporazumeli. Seveda je z ozirom na dogodke v Albaniji mogoče, da tudi bulgarska vlada izpremeni to svoje stališče.

MEJA MED BULGARIJO IN TURČIJO.

Dunaj, 8. aprila. Bulgarija je pripravljena priznati korekturo meje Midia—Enos

tako, da bi šla črta preko Suraja—Uraklije preko razdvoja egejskega morja, čemur se niti velesile, niti Turčija ne bi upirale.

× × ×

SRBI ZOPET PORAZILI DJAVID PAŠO.

Belgrad, 8. aprila. (Oficijelno.) Med srbskimi četami in četami Djavid paše, ki je, kakor znano, bil ponudil predajo, je prišlo pri Ljušmi do hudega boja. Sovražnik je štel 8 bataljonov, razpolagal s 4 topovi, 3 mitraljezami in konjenico, Turške čiti so bile popolnoma poražene in so v divji paniki zbežale. Srbske trupe so zajele nad 1000 vojakov in častnikov.

× × ×

KONFERENCA VELESIL.

London, 8. aprila. Danes se je zopet zbrala konferenca poslanikov.

ITALIJA NE NAMERAVA PROTI GRČIJI NASTOPITI.

Rim, 8. aprila. Vesti o nameravani italijanski akciji proti Grčiji so neosnovane.

FINANČNA KOMISIJA.

Pariz, 8. aprila. Za zastopnika Rusije pri finančni komisiji glede na Balkan so imenovani: Sevastopulo, Saldatenkov in Rafalović. Glavni zastopnik Nemčije je baron Lanken-Wackenitz.

BULGARIJA SE ODPOVEDALA SILISTRIJI.

Dunaj, 8. aprila. Od merodajne strani se zagotavlja, da se je Bulgarija odpovedala Silistriji, ki naj pripade Rumuniji, stavlja pa zato gotove pogoje pri sklepu miru med Turčijo in balkansko zvezo.

NOVE NEMŠKE LADJE V SREDOKEMSKEM MORJU.

Kiel, 8. aprila. Mali križarici »Hamburg« in »Dresden« sta dobili nalog, da takoj odploveta v Sredozemsko morje.

× × ×

SV. OČE OBOLEL.

Rim, 8. aprila. (Korespondenčni urad.) Sv. oče je nanovo obolel. Včerajšnji sprejem romarjev iz Lombardije je sv. oče zelo izmučil, nizka temperatura, beatifikacijske dvorane, skozi katero je sv. oče šel povodom otvoritve Konstantinskih slavnosti, je vplivalo, da se je položaj sv. očetu poslabšal. Zvečer je bila pri sv. očetu konstatirana mrzlica. Zdravniki so imeli daljši koncilij. Danes je sv. oče v postelji. Avdiencie so ustavljene.

× × ×

NOV TAJNI SVETNIK.

Sarajevo, 8. aprila. Cesar je pravoslavnemu metropolitu Letici podelil dostojanstvo tajnega svetnika.

Ali ste že odposlali položnico „Slovenski Straži“?

DRUŠTVA.

— Odborova seja »Matice Slovenske« dne 3. aprila 1918. V otvoritvenem govoru poudarja predsednik pregled o slovenskem literarno-kulturnem delu, kolikor je v zvezi z Matičnimi odseki. V zemljepisnem odseku se je pripravil zemljepisni slovenskega ozemlja; pokazalo se je, da je treba še mnogo korektur. Poudarja se potreba raziskovanja »Jadranskega morja«. Pod pokroviteljstvom c. kr. vlade deluje »Društvo za raziskovanje jame«; v Nabrežini se snuje »Kraško jamsko društvo«. Zemljepisni in tehniški odsek bi želela, da se pospešijo študije o slovenski hiši. Tehniški slovar je za sedaj v skrbi inženirskih organizacij. Povsem zastalo je narodopisno delo v ožjem pomenu besede; svoj čas se je poročalo, da se v Beli Krajini snuje narodopisno društvo. Več akribije nego ostalo narodopisje zahteva dialektologija. Za arheologijo in numizmatiko dandanes nimamo znanstvenika, ki bi strokovno obvladal vse slovenske zemlje; goriško Muzejsko društvo marljivo nabira starine. Gojitev obrazovne umetnosti zahteva mnogo denarnih sredstev; na vnanjo opremo Matičnih publikacij bo odsej bolj paziti. — Načrti za Jugoslovansko Enciklopedijo so sestavljeni; a težava bo najbrž, najti za vse članke pisatelje. Težav se pa a priori ne smemo ustrašiti; treba nam je vsem agilne delavnosti. — Sklepa se o ureditvi in tisku nekaterih knjig za 1918. — Za predsednika se izvoli ponovno g. dr. Fran Iličič. V literarni odsek vstopita nova odbornika gg. dr. Breznik in dr. Debevec, v zemljepisni g. dr. Pestotnik, v narodopisnega gosp. dr. Pivko. Dialektološki odsek se bo posebe konstituiral.

Šlajerske novice.

Š Naši shodi v nedeljo. V nedeljo, dne 6. aprila se se vršili sledeči shodi

in prireditve naših organizacij: Na Vranskem je na shodu političnega društva govoril poslanec dr. Korošec; popoldne pa se je tam ustanovil »Orel«. Na ustanovnem shodu sta govorila poslanca dr. Korošec in dr. Verstovšek. — V Laškem trgu se je vršil velikanski shod glede falitne laške nemčurske posojilnice, pri kateri je prizadetih tudi mnogo Slovencev. Na shodu je potrebnost pjasnil poslanec dr. Benkovič. Govoril je tudi tajnik Fr. Kramberger iz Celja. — V Zakutu pri Brežicah sta govorila poslanca dr. Benkovič in dr. Jankovič. Udeležba je bila velika. Predsedoval je posestnik Podrinski. — V Ormožu je na zborovanju izobraževalnega društva govoril nadrevizor g. Pušenjak. — Na veselici izobraževalnega društva v Galiciji pri Zalcu je govoril Franjo Zebot iz Maribora. — V Središču je bila lepa prireditev naše tamošnje mlade organizacije. Igral se je »Divji lovec«. Liberalci so priredili ravno isti dan zvečer konkurenčno prireditev z ravno isto igro, da bi oškodovali naše društvo, a so se pošteno uredili. Pri nas je bila udeležba velika, liberalci pa so doživeli fiasko.

š Celjski Oechs umrl. V Celju je včeraj umrl tajnik okrajne bolniške blagajne Viljem Oechs, star 60 let. V celjskih političnih bojih prejšnjih let je igral Oechs precejšnjo vlogo.

š Zaročil se je g. pisatelj Ivan Podrinski, uradnik Zadrugne zveze za Štajersko v Mariboru, z gospodično Irmo Mattiassi, učiteljico v Gorici, hčerko c. kr. sodnega uradnika.

š Dramatično društvo v Mariboru vlijudno vabi vse člane in prijatelje društva na odhodnico režiserja gosp. Josipa Stegnarja, ki se vrši v četrtek, dne 10. aprila ob 8. uri zvečer v restavraciji Narodnega doma.

š Zmaga gvardijana Vavpotiča nad dr. Plachkijem. Najvišje sodišče na Dunaju je v zadevi dr. Plachkija in bivšega gvardijana in župnika O. Lenarta Vavpotiča v Ptuj rešilo ugodno v korist slednjemu. Dr. Plachki ga je preganjal celih 5 let in končno je vendar pravica zmagala. Ornič, ptujski mestni svet, dr. Plachki in »Štajerčev« urednik Linhart so na vse mogoče načine zoper gvardijana delali, pa zaman. Častitemu gospodu gvardijanu častitamo k zmagi.

KNJIGOTRŽTVO.

Častito duhovščino opozarjamo, da pridejo letos prvič na vrsto »Lectiones infra octavas solemnitas S. Joseph, S. Joannis Bapt. et Ss. apost. Petri et Pauli«. Ker teh lekcij ni ne v psalteriju in ne v breviju in se dobi knjižica edinole v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani, opozarjamo čast. duhovščino, da se te lekcije nemudoma omisli, ker je mogoče, da zadnji trenutek, ko ne bo nič več mogoče dobiti novih izvodov, knjižica v »Katoliški Bukvarni« poide in bi gospodje, ki imajo te knjižice, ne mogli moliti brevija.

Mati čudovita. Spisal dr. Josip Jerše. Opozarjamo ponovno na te res lepe, izvršne šmarnice. Priporočamo jih ne samo za šmarnično berilo, temveč tudi pridigarjem in duhovnim voditeljem Marijinih družb, ker jim bodo pri izdelovanju govorov prav izvršno služile. Prepletene so z lepimi, zanimivimi najnovejšimi zgledi. — Dobijo se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani. Cena vezani knjigi 2 kroni.

Služba

organista in cerkovnika

v Radovljici se znova razpisuje. Organist, kojemu se je pred meseci podelila, se ji je nepriznava odločil iz vzroka, da ga farani vsled priljubljenosti ne puste proč in mu vse obetajo. Plačilo v denarju 1100 kron, prosto stanovanje in mogoče postranski prislužek pri hranilnici. Pismene prošnje s pričevali naj se pošljejo župnemu uradu v Radovljici. 1090

Medlost zgine

Koliko sredstev se tudi danes za vse hvali, večji del pa kakor so naenkrat nastala, tako tudi hitro zginejo. Ne uživajo nobenega zaupanja, ker ne morejo izkazati dolgoletnih pripoznanjih uspehov in preizkušenih učinkov. Kako vse drugače

SCOTTOVA EMULZIJA,

to že 37 let v zdravniškem in laičnem svetu slavno znano krepilno sredstvo. Osebam, ki imajo prenaporno delo in ga vključ utrujenosti ne morejo pustiti, se zelo priporoča par tednov za povrstjo rabe Scottove emulzije. Dobrodejan upliv tega preparata bode kmalu opaziti, na veselje do jedi, na večji telesni moči; in roko ob roki bosta šla svež pogum in nova moč življenja.

Ampak biti mora prislina Scottova emulzija

Cena originalni steklenici je 2 K 50 v. Dobi se v vseli lekarni. Kdor pošlje 50 vin, v znamenju na SCOTT & BOWNE, G. m. b. H., in se sklicuje na ta časopis, dostavi se mu ena pošiljatev potom lekarni za poskušnjo.

500 K

Vam plačam, ako Vaših kurjih oči, bradavic in trde kože tekom 3 dni brez bolečin ne odpravi moj uničevalec korenin Riamazlo. — Cena lončku z jamstvenim pismom 1 krono. 336

Kemény (Kaschau) I.

Poštni predal 12/160 Ogrsko.

Sanatorium Emona v Ljubljani,

Privatno zdravilišče za notranje in kirurški bolezni. — Porodnišnica. — Medicinske kopeli. Lastnik in šef-zdravnik: Dr. Fr. Derganc, primar. I. klr. odd. dež. boln.

Mala, dobrodoča

trgovina

blizu župnijske cerkve se da takoj v najem. Več pove upravništvo »Slovenca« pod številko 1092. (Znamka!)

Naznanilo.

Vlijudno naznanjam slav. občinstvu, da sem prevzela v lastno oskrbo

Hotel in restavrant „Pri zlatem jelenu“ v Gorici

Skrbela bodem, da bode cenjenim gostom še poleg plzenskega in puntigamskega piva na razpolago vedno le pristna naravna vina in dobra kuhinja.

Nadejam se, pridobiti si s točno postrežbo, osobito

z zmernimi cenami, snažno oskrbo sob, zaupanje od strani slavnega občinstva.

Za obilen obisk se priporočam

Pavla Koren.

Štev. 2550.

Razpis služb.

Pri tukajšnji občini imajo se popolniti sledeča mesta uradnikov in pisarjev:

1. Blagajnika z letno plačo K 2800.—;
2. gozdarskega tehnika z letno plačo K 2800.— in potnim pavšalom K 600.—;
3. živinozdravnika z letno plačo K 2400.— in potnim pavšalom K 480.—;
4. nadcestarja z letno plačo K 1200.— in potnim pavšalom K 300.—;
5. nadredarja z letno plačo K 1000 in pavšalom za obleko K 160.—.

Letna plača se izplačuje iz občinske blagajne v enakih mesečnih obrokih naprej, pavšal pa v tromesečnih nazaj.

Služba je za leto dni provizorična, a potem stalna, medtem ko imajo uradniki pod 1, 2 in 3 pravico do pokojnine na temelju pokrajinskega zakona o ustanovitvi pokojninskega zaklada za občinske uradnike od 28. febr. 1898, p. z. l. št. 8.

Prosilci morajo dokazati sposobnost za mesta katera se imajo izpopolniti, medtem ko mora gozdarski tehnik dokazati, da je izvršil visoko gozdarsko gospodarsko izobrazbo. Nadalje morajo dokazati starost, domovinstvo v kaki občini v državnem zboru zastopanih kronovin, samstvo, kakor tudi eventualno službovanje pri kaki občini ali drugod ter znanje hrvatskega jezika v sestavi in govoru. Nadredar mora še dokazati zdrav fizični sestav. Prosilci, pripadniki hrvatske kraljevine, smejo prositi z obvezo, da bodo po preteku enega leta dosegli avstrijsko državljanstvo.

Rok razpisa traja do 30. maja 1913.

Prošnje za eno teh mest je poslati na občinsko upraviteljstvo, opremljene z zahtevanimi dokazili, ker se sicer ne bo oziralo nanje.

Prosilci, katerih prošnje bi bile odvisne od prejšnjih razpisov za mesto blagajnika ali gozdarskega tehnika, se bodo jemale v ozir le, ako izjavijo, da reflektirajo na iste in ako jih izpopolnijo z zahtevanimi dokazi.

Občinsko upraviteljstvo Imotski,

dne 27. marca 1913.

1087

Specijalna modna in športna trgovina za gospode in dečke

Cilindri
Klobuki
Slamniki
Čepice
Kravate
Rokavice
Nogavice
Naramnice
Žepne robce
Srajce itd.

Ljubljana

Franc Jožef. cesta št. 3

vse potrebščine za birmance
v lepi izbiri in zmernih cenah.

Proda se dobro idoča

pečarska obrt

z veliko trgovino posode, s 4—5 pomočniki, 60—100.000 K letnega prometa, velikim številom odjemalcev, tudi na Kranjskem. Cena 3000 K. — Zaloga posebej le proti gotovini, v Celovcu v bližini »Narodnega Doma«. — Vprašanja sprejema uprava lista pod št. 795.

Domača najnovejša konfekcijska trgovina Maček & Komp. Franca Jožefa cesta 3

se priporoča cenj. p.n. občinstvu v nakup

narejenih oblek.

Sprejemajo se naročila po meri, ter se izvrše točno in solidno.

Založniki c. kr. priv. juž. železnice.

Solidna postrežba. — Najnižje cene.

Absolvent trgovskega tečaja

in gojenec c. kr. stavbeno tehnične šole (Gradec)

išče stalne službe pri kakem stavb. podjetniku, trgovcu, hranilnici ali banki v mestu ali na deželi, zmožen slovenske, nemške korespondence knjigovodstva, strojepisja, v trgovsko in stavbno pravnih zadevah, star 19 let, vstop takoj. — Pisma slovenska ali nemška pod naslov Vladimir Tührer na upravo lista do 15. t. m. 1081

Ure, verižice, uhani, prstani, obeski, zapestnice itd.

Edina zaloga ur z lastno znamko

„TUP“

Najstarejša domača tvrdka
Lud. Černe
juvelir in trgovec
Ljubljana, Wolfowa ul. 3.

Kupi se po znižani ceni:

„Meyers Konversations-Lexikon“

velika izdaja 6 natis v vezanih zvezkih. Ponudbe s ceno naj se pošljejo na upravo »Slovenca« pod šifro »Meyer«. 1088

SEDPLO

dobro ohranjeno, se ceno proda. Poizve se pri

Franco Fajdiga, Marije Terezije cesta 16.

Radi družinskih razmer se da pod zelo ugodnimi pogoji v najem

gostilna

v Podborštu št. 9 pri Črnučah. Ulica obstoji iz 3 sob, kuhinje, jedilne šrambe, 2 kleti; zraven je lep sadni vrt s 50 sadnimi drevesi, ob vrtu pa njiva, do 3 mernikov posetve. Nastop takoj s koncesijo. Več se izve pri Petru Štebli, gostilničarju v Dobravi, v. Ježica. 1093

KOLESARJI.

Ako si hočete prihraniti znatnih nepotrebnih izdatkov, tedaj ne kupite in ne naročite nikjer koles ali kolesarskih potrebščin, dokler ne poznate naših cen za leto 1913.

== najboljši in najcenejši nakup ==

pri trdki

Karel Čamernik & Ko. Ljubljana,

Dunajska cesta 9-12.

Specijalna trgovina s kolesi, motorji, avtomobili in posamezni deli. - Mehanična delavnica in garaža.

Samostojna, dobra

kuharica

ki se razume tudi na vrt, se sprejme takoj ali v kratkem. Naslov pove upravnistvo „Slovenca“ pod številko 1062. (Znamka!)

Sprejme se dobra

prodajalka

vešča slovenskega in nemškega jezika v trgovino mešanega blaga. — Naslov pove uprava lista pod št. 999.

Syrup Sarsaparillae
compos s sidrom.
Čistilo krvi. Stekla K 2 60 in 1 40.

Liniment s sidrom Capsici
compos.
Nadomestilo za Pain-Expeller s sidrom. — Močnejše ublažujoče sredstvo za vdrigle pri prehladu, revmatizmu, protini itd. — Steklenica K 1 40, 2 —.

Železnata beljakovinska tinktura s sidrom,
za malokrvnost in bledico.
Sтеklenica K 1 40. Steklenica K 1 40.

Dobiva se po lekarnah ali po naročilu od Dr. RICHTERJEVE lekarni „Pri sletem levu“, Praga I. Elizabetna ulica 6.

Bilinska kislá voda

Naravna

najbogatejši alkalični (natron - lithion) kislec na Češkem. Izborna dietetična namizna pijača. O vrednosti bilinske izvorske vprašati hišnega zdravnika. 3851

! Odkar zajtrkujem in južnam !

sladni čaj

ne maram za noben drug zajtrk in se čutim zdravega, močnega in prihranjen pri mleku in sladkorju v gospodinjstvu polovico denarja. Take pohvale dohajajo vsak dan pri zopetnih naročilih dr. pl. Trnkoczy-jevega sladnega čaja, znamke **SLADIN** pri izdelovalatelju, lekarnarju dr. pl. Trnkoczy v Ljubljani zraven rotovža, Kranjsko. Po pošti najmanj 5 zavitev K 4 —, poštni zavitek 5 kg po 15 zavitev K 10 — franko. Zavitek 1/2 kg po 60 vin. tudi pri trgovcih. Glavne zaloge na Dunaju: v lekarnah Trnkoczy, Schönbrunnerstrasse 109, Radeckypplatz 4, Josefstädterstrasse 25. V Gradcu: Sackstrasse 4. 109

Izgotovljene obleke

površniki, pelerine za moške in dečke, fine vrhne jopice, cele obleke, kakor tudi posamezna krila za ženske. — Velika izbira v prvem nadstropju. — Nizke stalne cene v manufakturni in konfekcijski trgovini

„Pri Skofu“ Ljubljana, na vogalu Medarske ulice in Pred Škofijo 3 nasproti gostilne „Pri Sokolu“ v podružnici trdnje R. Miklauc.

767

Šolska zgradba.

Za zgradbo novega šolskega poslopja v Sostrem pri Ljubljani

se bodo oddala potom pismene ponudbene obravnave sledeča dela:

zidarska dela,
betonska dela,
mizarska dela,
steklarska dela,
pleskarska dela,

krovska dela,
kleparska dela,
silikarska dela,
pečarska dela
in dobava plahit.

Pismene, vsa dela obsegajoče ponudbe, v katerih je navesti posamezne enotne cene in na njih podlagi proračunjene skupne zneske v številkah in besedah, je vložiti postavno kolkovane v zapečatenih zavitkih **Krajnemu šolskemu svetu** ozir. stavbnemu odboru v Sostrem

do 18. aprila t. l. do 12. ure opoldne.

Ponudbe betonskih del je predložiti s statičnim računom.

Ponudnik, ki se mu poverijo dela, mora vložiti 5% vadij. Izrecno se določa, da je staviti ponudbe na podlagi razpisanih določb in predpisov. V ponudbi treba izjaviti, da so ponudniku znani predpisi in zakonite določbe.

Načrti, proračuni in splošni in posebni stavbeni pogoji so na razpolago v Sostrem v šolskem poslopju in se morejo tam dobiti ob navadnih uradnih urah tudi navadni pripomočki.

Na ponudbe, katere ne bodo povsem ustrezale dražbenim predpisom ali katere bi se pogojno glasile in na take, ki bodo prepozno ali dodatno vložene, se ne bode oziralo. Stavbeni odbor oziroma krajni šolski svet Sostro si pridrži pravico, izbrati ponudnika neglede na višino cene.

Krajni šolski svet Sostro pri Ljubljani,

dne 5. aprila 1913.

1060

Slovarček

nemškega in slovenskega jezika.

Sestavil dr. Janko Šlebinger, c. kr. profesor.

Založila „Katoliška Bukvarna“ v Ljubljani.

Cena 1 K 20 vin., vezan v celo platno 1 K 80 vin. (po pošti 20 vin. več).

Z veliko skrbjo in natančnostjo sestavljen Slovarček v žepni obliki bo vsled svoje velike porabnosti vsakemu dobrodošel, posebno pa še samouku in šolski mladini. Slovarček je rodila živa potreba; ima namreč veliko prednost, katere ne najdemo v drugih slovarjih; razlikuje se od podobnih pripomočkov predvsem v tem, da upošteva v nemško-slovenskem delu tudi oblikoslovje nemškega jezika tako, da ne nudi samo razmeroma bogatega besednega zaklada, temveč nas tudi uči besede pravilno rabiti.

Kdor se je uspešno seznanil z glavnimi pojmi nemške slovnice vsaj v onem obsegu, ki ga nudi I. del knjižice „Nemščina brez učitelja“, ta bo s pomočjo slovarčka lahko čital nemške sestavke.

Druga nedosežna vrлина slovarčka je pa nizka cena, ki se je dosegla na ta način, ker je založništvo računalo z izredno visokim nalogom. Če bi se bil slovarček tiskal samo v takem številu, kakor se običajno tiskajo slovenske knjige, bi mu bila prodajna cena več nego še enkrat višja.

Priročna žepna oblika in prikupna zunanost je tudi važna prednost te lepe knjižice.

Za samouke je poleg slovarčka nujno potrebna tudi Pavel Novakova:

Nemščina brez učitelja,

ki obsega dva dela, in sicer:

I. del „Nemška slovnica za samouke“. Cena 1 K 20 vin. (po pošti 10 vin. več). Ta knjižica je nujno potrebna za vsakega, ki se hoče nemščine temeljito priučiti. Marsikdo si pa samo s I. delom ne bo znal pomagati in je zato potrebno, da si kupi tudi praktični:

II. del „Slovensko-nemški razgovori“ v vsakdanjem življenju. Cena 1 K 20 vin. (po pošti 10 vin. več).

Oba dela skupaj vezana v celo platno veljata 2 K 80 vin. (po pošti 20 vin. več).

Drugi del obsega razgovore potrebne v javnem občevarju, da izhaja z njimi vsak Slovenec, ki pride z Nemcem v neposredno dotiko. Razgovori so prirejeni za najrazličnejše prilike in potrebe: tako bo našlo n. pr. slovensko dekle, ki služi pri nemški družini, razgovore, ki jih rabi v službi, slovenski trgovec, gostilničar, obrtnik, delavec, mladenič, ki gre k vojakom itd., bo tudi našel v knjigi potrebne razgovore za občevarja z Nemcem v svojem poklicu.

II. del priporočamo pa še posebej nemščino se učeči šolski mladini, kateri manjka čisto praktične vaje in se mora zato hudo boriti s težavami nemškega jezika.

Nekaj drugih knjig za praktično porabo:

Magdalene Pleiweislove

Slovenska kuharica.

Šesti natis izdala S. M. Felicita Kalinšek.

To je najboljša in najpopolnejša slovenska kuhinjska knjiga, ki pomeni za naše ženstvo velik napredek v gospodinjstvu.

Ta zlata knjiga slovenskega ženstva je izšla v dveh izdajah: **Velika izdaja**, ki obsega 598 strani, ima 18 krasnih, večbarvnih tabel in mnogo slik med besedilom, elegantno vezana K 6 — (po pošti 30 vin. več).

Okrajšana izdaja, brez slik in prikrojena za vsakdanje potrebe, stane K 3 —, vezana K 3 60 (po pošti 30 vin. več).

Knjiga o lepem vedenju. Spisal Urbanus. Cena K 3 —, elegantno vezana K 4 —. — Ta knjiga nudi vsa pravila za omikano vedenje in polaga prvo važnost na oliko in plemenitost srca. Knjiga je tudi neprekosljiva, ker najde v njej sveta tako olikanec, kakor preprost človek, tako odrasli kakor nedorasla mladina.

Stoletna pratika dvajsetega stoletja (1901—2000). K 1 30, vezana K 2 —. — To je knjiga, ki nas uči vsega, kar je potrebno vedeti o časoslovju, predvsem nas pa uči s pravimi očmi opazovati prirodo in njeno lepoto. Knjiga obsega tudi koristna gospodarska pravila, najvažnejša zdravstvena navodila ter mnogo drugih podrobnosti za praktično življenje.

Načrt Ljubljane, 1:10.000 zelo natančno izvršen. Cena načrtu v dveh barvah 30 vin., v petih barvah 50 vin. — Načrt je vsled svoje natančnosti zelo pripraven ter priporočljiv za tujca in domačina, pa tudi za šolsko mladino, ki se mora seznaniti s poznavanjem in čitanjem zemljevidov. Dobi se tudi v nemškem jeziku po istih cenah.

Zemljevid Gorenjske z novo bohinjsko in tržiško železnico. Ta zemljevid, ki ima slovenska krajevna imena, obsega celo Gorenjsko ter je natančen do najmanjše vasi pregleden in priročen. S tem zemljevidom v roki se bo vsak najbolje orientiral po Gorenjski ter našel najpripravnejšo pot za posamezne izlete. Zemljevid je pridejan „Ilustriranemu vodniku po Gorenjskem“ in stane z njim vred samo 1 K 20 vin.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.